

„Kis magyar világ” Észak-Erdély 1940-1944 között
(Szerk. Sáránci Tamás – Tóth-Bartos András)

A bibliográfia által átölelt négy év Erdély 20. századi történetének kevésbé feltárt témái közé tartozik. Összeállításunkban megpróbáltuk az elmúlt 10-15 évben folytatott ez irányú vizsgálatokról rövid összefoglalót nyújtani.

A szövegek válogatásában elsősorban arra törekedtünk, hogy a többé, vagy kevésbé kutatott témák színes skáláját oly módon fogjuk össze, hogy nagyrészt lefedjék a korszakot érintő fontosabb problémákat. Az összeállítást egy sor forrás nyitja, ahol az erdélyi képviselők azon parlamenti felszólalásait válogattunk össze, amelyek nagyrészt fedik a tanulmányokban tárgyalt kérdéseket. A publikált szövegek tematikusan lettek szelektálva, melyek a historiográfia, politikatörténet (diplomácia, közigazgatás megszervezése, párttörténet, nemzetiségi kérdés), a társadalom- (szociálpolitika) és gazdaságtörténet, valamint a visszaemlékezések problematikáját taglalják.

A szövegtár nem tekinthető teljesnek, vagy véglegesnek. Nem foglalkoztunk külön az erdélyi zsidók helyzetével, ebben a tárgyban már készült szövegtár, amely feldolgozza a kéréskört. A forrásokból egyelőre kimaradtak a korabeli reflexiók, elemzések, főleg terjedelmi okok miatt. Nem utolsó sorban pedig a napjainkban is folyó kutatások eredményei folyamatosan kerülnek napvilágra. Az összeállításból ugyanakkor hiányoznak a román szerzők tollából született írások is. Ennek egyik oka részben az, hogy a román történetírás sokkal inkább magán viseli a 89 előtti sablonokat, s így néhány szerző és tanulmány kivételével csak a sérelmi történetek újrakiadásával találkozunk. Ahol elmozdulás mutatkozik az a román-magyar diplomáciai kapcsolatok kutatása. A későbbiekben azonban a kép teljessé tétele érdekében igyekszünk a román nyelvű szakirodalomból is egy válogatást nyújtani. Az itt felsorolt hiányokat lehetőségeink szerint a későbbiekben igyekszünk pótolni.

Reméljük, rövid összeállításunk hasznos kiindulópontként fog szolgálni nemcsak a téma iránt érdeklődő kutatók, hanem a felsőoktatásban tanulók számára is.